

sudku učiněná, že v tomto směru jest dána vada řízení, která zabraňuje důkladnému probrání a řádnému posouzení rozepře.

Čís. 213. .

Prohlásil-li kupitel, byť i neprávem, že ustupuje od pevně ujednaného kupu, není prodávatel více oprávněn, zboží mu zasílati, nýbrž jest na něm, by zachoval se dle čl. 343 obch. zák. Bylo-li zboží přes to zasláno a dráhou pro nepřijetí kupitelem dle železničního dopravního řádu prodáno, není tento prodej prodejem po rozumu čl. 343 obch. zák.

Prodávatel není bez zvláštní úmluvy oprávněn, by zboží zaslal na dobírku.

(Rozh. ze dne 24. června 1919, Rv II 173/19.)

K nabídce protokolovaného obchodníka A. objednal u něho protokolovaný obchodník B. 1.000 kg balícího papíru po 360 K za 100 kg. A. potvrdil objednávku, přičinil však vzhledem k tomu, že veškeré tovární zásoby papíru byly tehda vládou zabaveny, výhradu »nezávazně«, »plnění dle možnosti.« Teprve více než za jeden měsíc poté vyrozuměl B. prodávatele A., že objednávku zrušuje. Proávatel odpověděl kupiteli, že zrušení kupu neuznává, zaslal mu fakturu, v níž čítal 100 kg papíru po 360 K a předal současně objednaný papír dráze na dobírku k dopravě na kupitele. Tento však papír na dráze nevyzdvihl, dráha opětovně naléhala na prodávatele a odesílatele A., by učinil opatření ohledně papíru a posléze dala papír dle železničního dopravního řádu prodati. Žaloba prodávatele A. na kupitele B. o zaplacení kupní ceny byla ve všech stolicích zamítnuta. Prvá i druhá stolice (krajský soud v Novém Jičíně a vrchní zemský soud v Brně) dospěly sice k úsudku, že smlouva byla pevně dojednána, poněvadž žalovaný, nechtěje přistoupiti na žalobcovu výhradu, byl povinen, ihned to žalobci oznámiti, shledaly však, že žalobce prohřešil se na zákonné své povinnosti jednak tím, že zboží zaslal na dobírku, jednak tím, že nezachoval se dle předpisu čl. 343 obch. zák.

Nejvyšší soud odpověděl na vývody žalobcova dovolání těmito

důvody:

Žalovaný, prohlásiv žalobci, by mu zboží neposílal, octl se v prodlení s přijetím zboží, a nebyl žalobce následkem toho více povinen míti je u sebe v uschování ve smyslu odst. 1. článku 343 obch. zák. Za to však bylo jeho povinností, by se zachoval dle předpisu druhého odstavce článku 343 obch. zák., t. j. by zboží buď na nebezpečí a útraty kupitelovy uložil ve veřejném skladišti, neb u osoby třetí, anebo, by zařídil jeho prodej způsobem, tam blíže uvedeným. Při tom byl však vázán ustanovením článku 282 obch. zák., který mu, když dle sporných spisů byla smlouva mezi stranami uzavřena na obou stranách obchodem, ukládá za povinnost, by při dalším svém nakládání se zbožím užil péče řádného kupce. Odhodlal-li se žalobce přece k tomu, by žalovanému zboží dráhou zaslal, bylo na něm, by do té doby, dokud on jedině byl ve smyslu čl. 402 obch. zák. oprávněn zásilkou disponovati, učinil vhodné opatření

ve smyslu druhého odstavce čl. 343 obch. zák. v místě určení, když mu bylo oznámeno, že adresát — žalovaný — odmítl přijati zboží. Žádným způsobem neměl připustiti — trval-li na splnění smlouvy — by bylo provozním úřadem železničním prodáno, a dlužno souhlasiti s rozsudkem odvolacího soudu, že prodej papíru, provedený zmíněným železničním úřadem dle § 81 želez. doprav. řádu, nelze pokládati za svépomocný prodej žalobci dle čl. 343 obch. zák. Žalobce, prohřešiv se takto na své povinnosti, jemu dle čl. 282 a 343 obch. zák. uložené, zavinil tím ztrátu zboží, a nemůže proto žádati na žalovaném splnění smlouvy. — K tomu všemu přistupuje ještě další důležitá okolnost, že žalobce zaslal žalovanému zboží dobírkou, a že požadoval dle zaslané mu faktury vyšší, nežli smlouvenou cenu. Dle tvrzení žalobce byla tržní cena dojednána na 360 K za 100 kg a byla splatna za 30 dní se 3procentním skontem. Naproti tomu zněla faktura na zaslané zboží ze dne 12. listopadu 1918 na 360 K za 100 kg a bylo žádáno zaplacení celé kupní ceny dobírkou. Jest nepochybné, že žalobce, zaslav za těchto podmínek zboží, nesplnil tím smlouvu se žalovaným uzavřenou, a nemůže proto, hledíc k ustanovení § 1052 obč. zák. domáhati se zaplacení kupní ceny. Názor dovolatelův, že žalobce, odevzdav zboží dráze k dopravě, splnil již v tomto okamžiku smlouvu, a že tou dobou přechází nebezpečství na kupitele, jest právně mylný, neboť, nehledíc k tomu, že žalobce, zaslav zboží na dobírku, smlouvy nesplnil, není zde rozhodnou doba, kdy ve smyslu § 429 obč. zák. nastala tradice zboží odevzdáním k dopravě, nýbrž rozhodným jest onen okamžik, kdy kupitel se ujal sám zboží, a sám jím mohl disponovati. (Čl. 402 obch. zák.) Poněvadž pak žalovaný, odepřev přijetí zboží dříve, než bylo žalobcem odesláno, octl se v prodlení, musí žalobce, jenž, nespokojiv se s reální oblací, zboží žalovanému zaslal, nésti následky toho, že nezachoval se dle předpisu článku 343 obch. zák. Rovněž nelze sdíleti názor dovolatelův, že žalovaný byl povinen žádati žalobce, by od dobírky upustil. Z jakého důvodu právního žalobce tuto povinnost žalovaného odvozuje, není v dovolání uvedeno, a není také žádného ustanovení zákonného, které by žalovanému tuto povinnost ukládalo. Nikoli porušení smluvního závazku na straně žalovaného, nýbrž nesplnění smlouvy se strany žalobce a přestoupení předpisu čl. 343 obch. zák. ukládajícího sice fakultativně, ale zároveň výlučně prodávateli za povinnost, jak má naložiti se zbožím, octl-li se kupitel s přijetím jeho v prodlení, jest příčinou, proč byla žaloba zamítnuta.

Čís. 214.

Ustanovení § 219 odst. 2 poštovního řádu ze dne 22. září 1916 čís. 317 ř. z. jest ve shodě se zákonem.

(Plenární usnesení ze dne 1. července 1919 č. pres. 564/19.)

K dotazu, vznesenému v Národním shromáždění na ministra pošt a telegrafů, vyžádal si tento ministerstvem spravedlnosti posudek nejvyššího soudu o otázce, zda ustanovení § 219, odstavec druhý, poštovního řádu ze dne 22. září 1916 čís. 317 ř. z., jest ve shodě se zákonem. Ne-